

"Tietoa, tunnetta ja arvostettavaa aktivismia!"

Finlandia-ehdokasteos Valas lasimaljassa
kääntää katseen ihmislajiin ilmastokriisin tutkimuksessa

Tiedämme valtavasti ilmastonmuutoksesta, mutta silti lajinkato etenee. Keskittyminen ympäristötuhojen selvittämiseen luo valheellisen turvallisuudentunteen: informaation tuottaminen näyttäytyä aktiivisena toimintana ilmaston hyväksi. Mutta mitä merkitystä tiedolla on, jos sitä ei käytetä yhteiskunnallisen päätöksenteon pohjana?

Vaikuttavassa teoksessaan biologi Maria Katajavuori lähestyy ympäristökriisiä uudesta näkökulmasta. Entä jos avain kriisin ratkaisemiseen ei löydykään tutkimalla sukupuuton uhkaamia lajeja, vaan sen sijaan olisi kiire kääntää katse peiliin: millainen ihminen on lajina? Mikä saisi meidät käyttämään potentiaaliamme ympäristön pelastamiseen sen tuhoamisen sijaan? Ihminen on kuin valas lasimaljassa: älykäs eläin vankina ansassa, joka estää sitä valitsemasta käytösmallejaan vapaasti. Meidän vankilamme on kulutusyhteiskunta, jolla on tarjota vain tuhoon kannustavaa talouskilpailua.

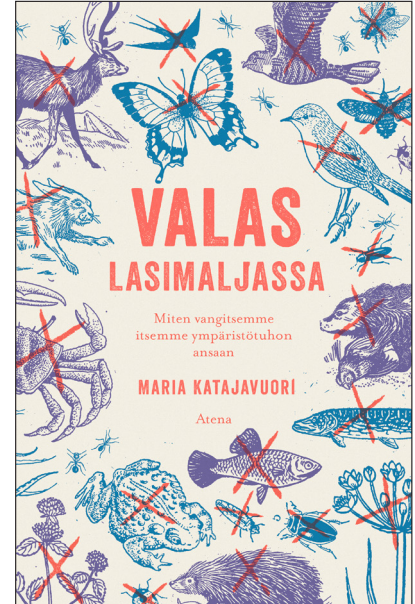
Runsain anekdootein varustetussa kiehtovassa kirjassa luonnostellaan yhteiskuntaa, joka nostaisi esiin ihmiskunnan parhaat puolet: yhteisöllisyyden ja oman elinympäristön puolustamisen.

Valas lasimaljassa on ehdolla tietokirjallisuuden Finlandia-palkinnolle 2022.

Raadin perustelut valinnalle:

Tinkimätön ja taidokkaasti kirjoitettu puheenvuoro luonnon tilasta ja tulevaisuudesta ei päästä ympäristötietoistakaan lukijaa helpolla – eli myöntämästä vastuutaan ylikulutuksesta. Tahto, äly ja mikään määrä tutkimusta eivät riitä, jos ne eivät johda järjestäytyneessä demokratiassa poliittisiin päätöksiin ja toimintaan. Tietoa, tunnetta ja arvostettavaa aktivismia.

Maria Katajavuori on ympäristöaktiivi ja luonnonsuojelubiologiaan erikoistunut ekologian tohtori, joka tutkii pohjoisia ekosysteemejä. Katajavuori on työskennellyt lukuisilla kenttäasemilla aina Kilpisjärveltä Huippuvuorille ja tekee parhaillaan tutkimusta Tromssassa. Hänen teoksensa *Kuoleman ja elämän kysymys* sai Tiedonjulkistamisen valtionpalkinnon vuonna 2019.

Maria Katajavuori

Valas lasimaljassa

**Miten vangitsemme itsemme
ympäristötuhon ansaan**

Sivumäärä: 262

Kirjastoluokka: 50.1

Kansi: Jussi Karjalainen

Kuva: Jon Leirdal

Lisätiedot, haastattelu- ja arvostelukappalepyynnöt: hanna-leena.soisalo@otava.fi • Puh. 0407430794

ATENA

pl 436, 40101 Jyväskylä • puh: 010 4214 201 • atena.fi